

บรรณานุกรม

- กมลรัฐ อินทรทัศน์. (2560). *ความรู้และทักษะการสื่อสารชุมชน*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
กรมวิชาการ. (2544). *การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ*. กรุงเทพมหานคร: คุรุสภา
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. (2556). *เกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)*. สืบค้นเมื่อ 15
มีนาคม 2561, จาก <https://www.nectec.or.th/news/news-pr-news/agrimap-smartfarmer.html>
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตร. (2556). *คู่มือแนวทางการขับเคลื่อนนโยบาย Smart Farmer และ
Smart Officer*. สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2561, จาก <https://www.millennium-institute.org/isdg>
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)
พ.ศ. 2545*. กรุงเทพมหานคร: คุรุสภา
- โครงการมหาวิทยาลัยไซเบอร์ไทย. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2560). *การพัฒนาการเรียนการสอนด้วยระบบ MOOC : Thai MOOC*.
- ชูศักดิ์ เอื้องโชคชัย. (2562). *การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัยเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ
การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเยาวชน*. สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2561, จาก
https://tdc.thailis.or.th/tdc/browse.php?option=show&browse_type=title&titleid=479851&query=%A1%D2%C3%E0%C3%D5%C2%B9%C3%D9%E9%B5%C5%CD%B4%AA%D5%C7%D4%B5&s_mode=any&d_field=&d_start=0000-00-00&d_end=2562-10-10&limit_lang=&limited_lang_code=&order=&order_by=&order_type=&result_id=24&maxid=152
- ไทยกูดวิว (2560). *เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs)*. สืบค้นเมื่อ
15 มีนาคม 2561, จาก <http://www.thaigoodview.com/node/70957>
- ชนะวัฒน์ วรณประภา และ อมรรักษ์ ทศพิมพ์. (2562). *การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้การจัดสภาพแวดล้อมการ
เรียนรู้ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2562, [https://so01.tci-thaijo.org/index.php/ejes/article/view/
209407](https://so01.tci-thaijo.org/index.php/ejes/article/view/209407)
- ประทีป วีระพัฒนนิรันดร์. *มูลนิธิพลังนิเวศและชุมชน*. สืบค้นเมื่อ 5 พฤษภาคม 2560, จาก
http://www.banrainarao.com/column/learn_commu
- ภาสกร ไทลสกุล. (2014). *“MOOC มุกใหม่ของอีเลิร์นนิง” eLearning108*. สืบค้นเมื่อ 4 มีนาคม 2560, จาก
<http://sipaedumarket.wordpress.com/2014/04/20/MOOC>

ระวี สัจจโสภณ. (2562). *อนาคตภาพรูปแบบเมืองแห่งการเรียนรู้ตามแนวคิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาภาวะพลุฒิปลังของผู้สูงอายุไทย*. โฆษณา. สืบค้นเมื่อ 22 กุมภาพันธ์ 2558, จาก https://tdc.thailis.or.th/tdc/browse.php?option=show&browse_type=title&titleid=415896&query=%A1%D2%C3%E0%C3%D5%C2%B9%C3%D9%E9%B5%C5%CD%B4%AA%D5% C7% D4% B5&s_mode= any&d_field= &d_start= 0000-00-00&d_end= 2562-10-10&limit_lang=&limited_lang_code=&order=&order_by=&order_type=&result_id=53&m axid=152

โรงเรียนจตุพัฒน์. (2558). *การศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชน*. สืบค้นเมื่อ 22 กุมภาพันธ์ 2558, จาก <https://sites.google.com/site/jatupatschool/ed461-kar-brihar-kar-suksa/kar-suksa-pheux-phathna-chumchn>

วิกิพีเดีย. (2560). *การพัฒนาที่ยั่งยืน องค์ประกอบของการพัฒนาที่ยั่งยืน : สังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม*. สืบค้นเมื่อ 16 มีนาคม 2561, จาก https://en.wikipedia.org/wiki/Sustainable_development

วิกิพีเดีย. (2560). *เกษตรกรรมยั่งยืน (Sustainable Agriculture)*. สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2561, จาก <https://th.wikipedia.org/wiki>

สรกฤษ มณีวรรณ. (2561). *การพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนผ่านระบบการจัดการมูค ร่วมกับเครื่องมือเสริมศักยภาพการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ รายวิชาการถ่ายภาพโฆษณา*. สืบค้นเมื่อ 22 กุมภาพันธ์ 2558, จาก https://tdc.thailis.or.th/tdc/browse.php?option=show&browse_type=title&titleid=502944

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. (สกว.) (2560) *การพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ (Sustainable Development Goals: SDGs)*. สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2561, จาก <http://www.bangkokbiznews.com/news/detail/774528>

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. (2560). *"เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ" (Sustainable Development Goals - SDGs)*. สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2561, จาก <http://www.thaicidatabase.net/index.php/menu-article/sustainable-development-goals-sdgs>

สุรีย์ เข้มทองและคณะ. (2558). *การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนการสอนออนไลน์หลักสูตรนานาชาติ*. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิทยาการจัดการจัดการ มสธ.

21st Century Learning Environments. *Partnership for 21st Century Skills*. available March 2, 2016. Source: http://www.p21.org/storage/documents/le_white_paper-1.pdf,

- ADDIE Model. (2017). *Instructional Systems Design (ISD) Framework*. (online). โฆษณา. สืบค้นเมื่อ 22 กุมภาพันธ์ 2558, จาก https://en.wikipedia.org/wiki/ADDIE_Model
- Denis Gillet. (2013). *Personal Learning Environments as Enablers for Connectivist MOOCs*. (online). โฆษณา. สืบค้นเมื่อ 22 กุมภาพันธ์ 2558, จาก <https://telearn.archives-ouvertes.fr/hal-00979391>
- Elizabeth F. Barkley, Claire Howell Major and K. Patricia Cross. (2014). *Collaborative Learning Techniques a Handbook for College Faculty*. second edition. SanFrancisco: Jossey-Bass A Wiley Brand. 99
- Franka Gr. unewald et al. (2013). "Designing MOOCs for the Support of Multiple Learning Styles." Scaling up Learning for Sustained Impact (online). http://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-642-40814-4_29#page-1, 15 January 2017
- Jian Xie, & Binbin Xu. (2018). *Application of the MOOC Mixed Teaching Method Under the Background of Internet + Education*. *Educational Sciences: Theory & Practice*, 18(6), 2611–2616. <https://doi.org/10.12738/estp.2018.6.161>
- Li Yuan and Stephen Powell. (2013). *MOOC and Open Education: Implications for Higher Education*. United Kingdom
- Maha Bali. (2015). *MOOC Pedagogy: Gleaning Good Practice from Existing MOOC*
- McKay, V. (2018). *Literacy, Lifelong Learning and Sustainable Development*. *Australian Journal of Adult Learning*, 58(3), 390–425. <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=eric&AN=EJ1199862&site=eds-live>